

УДК 330.322 + 339.727.22]: 330.342.146 Доц. О.М. Дуфенюк, канд. екон. наук;
асист. Б.М. Вишивана, канд. екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка

ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ ТА МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН

На основі аналізу таких економічних категорій, як "інвестиції", "інвестування", "інвестиційна діяльність" уточнено сутність поняття "міжнародна інвестиційна діяльність держави". Доповнено перелік важливих для практики організації й управління інвестиційною діяльністю критеріїв класифікації міжнародних інвестицій.

Ключові слова: інвестиції, інвестування, інвестиційні ресурси, міжнародна інвестиційна діяльність, національний інвестиційний потенціал.

*Assist. prof. O.M. Dufenyuk; assist. B.M. Vyshyvana – L'viv NU named
after Ivan Franko*

Determination of the economic essence of investments and international investment activity in the conditions of development of market relations

In this paper, determination of notion of international investment activity is specified on the basis of analysis of such economic categories, as "investments", "investing", "investment activity". The list of criteria of classification of international investments is complemented.

Keywords: investments, investing, investment resources, international investment activity, national investment potential.

Процеси становлення ринкових відносин в Україні обумовили необхідність якісного осмислення нових економічних і соціальних явищ. Відбулися значні зміни в характеристиці та умовах реалізації інвестиційної діяльності. Поява нових організаційно-правових форм господарювання, надання свободи підприємництву та самостійність у використанні власних фінансових ресурсів, створення правових і економічних умов для залучення капіталу вітчизняних та іноземних інвесторів в національну економіку і вкладення інвестицій резидентами за кордоном, гармонізація економічних зв'язків і глобалізація виробничо-фінансової діяльності господарюючих суб'єктів, виникнення нових інструментів та важелів регулювання докорінним чином реформують діючий раніше організаційний механізм інвестування.

Формування конкурентоспроможної економічної структури суспільства потребує мобілізації всіх національних ресурсів, абсолютного використання існуючих переваг. Однак поза увагою не можуть залишатись інвестиційні джерела, які перебувають за межами країни і здатні посилити темпи її економічного зростання. Для окремих держав, у тому числі України, саме масштабна диверсифікована міжнародна інвестиційна діяльність може істотно впливати на базові механізми власного економічного розвитку.

Проблемам з'ясування сутності інвестицій, інвестиційної діяльності, їх класифікації та механізмів регулювання на національному й міжнародному рівнях нині приділяють увагу багато вітчизняних економістів, зокрема Б. Губський, М. Крупка, І. Михасюк, А. Мороз, А. Пересада, А. Поручник, І. Татаренко, Д. Черваньов та ін. Важливі аспекти зазначених проблем висвітлюють

у своїх працях такі відомі сучасні зарубіжні автори, як Л. Гітман, М. Джонк, Е. Дж. Долан, Г. Іванов, Л. Ігоніна, Д. Єндовицький, У. Шарп та ін.

Однак питання регулювання міжнародної інвестиційної діяльності є ще недостатньо дослідженими. Подальшого вивчення й опрацювання потребують термінологічний апарат міжнародних інвестицій, визначення критеріїв їх класифікації, аналіз і оцінка середовища діяльності міжнародних інвесторів в Україні тощо.

Дане дослідження присвячене уточненню термінологічного апарату інвестиційної діяльності та визначенню критеріїв класифікації міжнародних інвестицій. З'ясування особливостей міжнародної інвестиційної діяльності у ринковому середовищі потребує, на наш погляд, попереднього розгляду і аналізу сучасних підходів до трактування понять "інвестиції", "інвестування", "інвестиційна діяльність", дослідження джерел їх виникнення і розвитку.

Інвестиції як економічна категорія увійшли у вітчизняну наукову літературу і практику наприкінці 80-х років XX ст., коли розпочалася ринкова трансформація суспільства [23, с. 19].

Існують різні модифікації визначень поняття "інвестиції", що відображають множинність підходів до розуміння їх економічної сутності. Значною мірою це обумовлено економічною еволюцією, специфікою конкретних етапів історико-економічного розвитку, пануючих форм і методів господарювання.

Поняття "інвестиції" у західній економічній літературі є однією із найбільш вживаних категорій як на мікро-, так і на макрорівні. При цьому, як правило, їхнє трактування є досить вузьким і суперечливим. Так, Е. Дж. Долан та Д. Ліндсей визначають інвестиції як "збільшення обсягу капіталу, що функціонує в економічній системі, тобто збільшення пропозиції виробничих ресурсів" [5, с. 13]. У підручнику "Економікс" К. Макконелла і С. Брю інвестиції характеризуються як "витрати на виробництво і нагромадження засобів виробництва і збільшення матеріальних запасів" [17, с. 388].

У цих визначеннях інвестиції розглядаються як спосіб збільшення виробничих ресурсів суспільства, тим самим звужуючи це поняття до виробничого (реального) інвестування. За такого трактування вкладення капіталу в цінні папери, у банківські депозити вже не належать до категорії "інвестиції", оскільки не відбувається збільшення виробничих ресурсів суспільства.

У. Шарп., Г. Александер та Дж. Бейлі вважають, що термін "інвестувати" означає розлучитися з грошми сьогодні для того, щоб отримати більшу суму їх у майбутньому [25]. Тут інвестиції розглядаються як процес вкладення грошових коштів з метою отримання більшої суми в майбутньому. Це, на наш погляд, також досить вузьке трактування даної економічної категорії, адже інвестування капіталу відбувається не тільки у грошовій, а й в інших формах рухомого та нерухомого майна, нематеріальних активів тощо.

Л. Гітман, М. Джонк визначають інвестиції як спосіб розміщення капіталу, який повинен забезпечити збереження чи збільшення його вартості і (або) принести позитивну величину доходу [3, с. 10]. Б. Карлоф під інвестиціями розуміє реалізацію будь-яких економічних проектів на даний час з метою одержати доходи в майбутньому [14, с. 90].

Дані характеристики певним чином визначають цілі інвестування (отримання доходу), однак, на нашу думку, не повністю розкривають сутність цієї складної економічної категорії, адже не всі інвестиції при їх використанні переслідують мету отримання додаткового прибутку. Метою інвестицій може бути також отримання соціального, екологічного та інших ефектів залежно від того, які ресурси, яких форм власності виступають в якості інвестицій, що є об'єктом інвестування. Крім того, інвестиції, пов'язані з великими трансакційними витратами при завоюванні виробниками певних позицій на ринках традиційних товарів, як правило, не приносять прямого доходу на перших етапах.

Існує також підхід до визначення інвестицій, обумовлений зростанням значення ринку цінних паперів як механізму, що опосередковує переміщення реального капіталу в країнах з розвиненою ринковою економікою. В його межах інвестиції визначаються як вкладення в цінні папери [12, с. 22].

Необхідно відзначити, що розвиток ринкових відносин зумовив зростання різноманітних об'єктів інвестування, які складаються з різних видів реальних активів та фінансових інструментів [1, с. 88]. При цьому в економіках країн, що розвиваються, основна частина інвестицій належить до реальних у той час, як у країнах з високорозвиненою ринковою економікою більша частина інвестицій представлена цінними паперами.

У міру входження України в ринкову систему господарювання з'ясуванню економічної сутності інвестицій приділялася все більша увага, проте вітчизняна наукова думка досі не дала універсального визначення інвестицій, яке б відповідало потребам теорії та практики господарювання. У цьому можна переконатись, аналізуючи, насамперед, нормативно-правові акти, які регулюють різноманітні питання, пов'язані з інвестиційною діяльністю.

Так, наприклад, у Законі України "Про оподаткування прибутку підприємств" [10] інвестиція визначається як господарська операція, яка передбачає придбання основних фондів, нематеріальних активів, корпоративних прав та цінних паперів в обмін на кошти або майно. Тоді як Законом України "Про інвестиційну діяльність" [9] інвестиції трактуються значно ширше. Під ними розуміють усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, внаслідок якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект.

Відповідно до цього закону майновими та інтелектуальними цінностями можуть бути кошти, цільові банківські вклади, паї, акції, інші цінні папери; рухоме та нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування, інші матеріальні цінності); майнові права інтелектуальної власності; сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків і виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих ("ноу-хау"); права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права; інші цінності.

Деякі вітчизняні вчені-економісти, котрі досліджують інвестиції, інвестиційну діяльність, національний інвестиційний потенціал, часто ототожнюють термін "інвестиції" із довгостроковим вкладенням капіталу. Так, на

думку А.М. Мороза, інвестиції – це сукупність витрат, що реалізуються у формі довгострокових вкладень капіталу в різні галузі економіки з метою отримання підприємницького доходу, прибутку, процента [2].

С.Ф. Покропивний вважає, що "інвестиції – це довгострокові вкладення капіталу (грошей) у підприємницьку діяльність з метою отримання певного доходу (прибутку)" [6, с. 245]. Д.М. Черваньов та Л.І. Нейкова стверджують, що "інвестиції як економічна категорія відображають відносини, пов'язані з довгостроковим авансуванням грошових, майнових та інтелектуальних цінностей, щокладаються в об'єкти підприємницької діяльності, в їхні основні та обігові фонди, а також у науково-технічний розвиток, якісне вдосконалення виробничої бази та освоєння випуску нових видів продукції від моменту авансування до реального відшкодування й отримання прибутку або соціального ефекту" [24, с. 130].

З нашої точки зору, наголос на тому, що інвестиції існують у формі саме довготермінових вкладень, є не зовсім точним, адже інвестиціями можуть бути вклади на будь-який термін, зокрема операції, пов'язані із вкладеннями в цінні папери, здебільшого розраховані на отримання разового результату в короткотерміновому періоді.

Спираючись на вітчизняний та зарубіжний досвід розвитку інвестиційних процесів у сучасних ринкових умовах і теоретичні дослідження у цій галузі, окремі вчені намагаються поглибити розуміння економічного змісту інвестицій. Так, О.Б. Крутик та О.Г. Нікольская під інвестиціями розуміють динамічний процес зміни форм капіталу, послідовного перетворення початкових ресурсів і цінностей в інвестиційні витрати та перетворення вкладених коштів у приріст капітальної вартості у формі доходу або соціального ефекту. Для суб'єкта інвестицій це вкладення грошових, майнових, інтелектуальних цінностей з метою одержати прибуток в майбутньому, для об'єкта – джерело розвитку, що також передбачає, у підсумку, отримання доходу [16, с. 59]. У даному визначенні інвестиції розглядаються як інвестиційний цикл, що гарантує розвиток суб'єкта і об'єкта інвестицій.

Д.О. Єндовицький вважає, що інвестиції – це капітал в його матеріальній (майно компанії) і вартісній (джерела ресурсів) формі, що використовується у короткотерміновій чи довготерміновій перспективі з метою отримання економічної вигоди і досягнення соціального ефекту [7, с. 12]. Достатньо обґрунтованим і комплексним, на нашу думку, є також визначення Д.О. Єндовицьким поняття довготермінових інвестицій (у широкому розумінні слова – капіталовкладень) як сукупності фізичних, нематеріальних і фінансових активів, що прямокладаються на термін більше одного року в об'єкти підприємницької та (або) іншої діяльності, а також у пов'язані з цим процесом трудові ресурси з метою отримання економічної вигоди, соціального і екологічного ефекту [7, с. 19].

Не можна не погодитись із думкою російського економіста Г.І. Іванова, котрий, синтезуючи різноманітні підходи до розкриття економічної сутності інвестицій, визначає їх як усі види і форми майнових, інформаційних цінностей, у тому числі права на них, щокладаються у розвиток людських

ресурсів і в об'єкти будь-якої діяльності з метою приросту капіталу, досягнення їх високої рентабельності та (або) іншого корисного ефекту [11, с. 24]. У даному визначенні дуже вдало, на наш погляд, автор відступає від технократичного підходу до визначення інвестицій, вводячи у зміст поняття "інвестиції" розвиток людських ресурсів (людського капіталу), як найвищої цінності, що є особливо важливим в умовах розвитку гуманізації виробництва і всієї системи економічних відносин. Вважаємо доречним наголосити на тому, що інвестиції у підприємницьку діяльність вкладаються не просто для отримання прибутку, а також з метою досягнення високої, порівняно з конкурентами, рентабельності.

Досить цікавим, з нашої точки зору, є визначення інвестицій у монографії А.Н. Фоломйова та В.Г. Рєвазова, що сформоване на основі аналізу цілей, функцій і особливостей відтворення інвестицій як сукупність визначених засобів у різних формах, що вкладаються для формування комплексної ресурсної бази відтворення товарів та послуг, з метою отримання внаслідок економічного, соціального, науково-технічного й інших ефектів [22, с. 23].

Неоднозначними також є погляди економістів щодо визначення поняття "інвестування". Так, одні вчені [13, 16] ототожнюють його з інвестиціями, інші [7, 12] – з інвестиційною діяльністю. З нашої точки зору, інвестування доцільно розглядати як процес вкладення інвестиційних ресурсів. З'ясування сутності понять "інвестиції" та "інвестування" дає нам можливість визначити зміст категорії "інвестиційна діяльність".

Проаналізувавши праці відомих вчених-економістів [21, с. 5; 22, с. 32; 23, с. 131], можемо зробити висновок, що інвестиційна діяльність являє собою практичні кроки з реалізації інвестицій, тобто вона включає певні етапи, до яких, на нашу думку, належать вибір форм, видів і об'єктів інвестування, формування ресурсів та трансформація їх в інвестиції для отримання прибутку чи іншого ефекту, залежно від цілей суб'єктів інвестиційної діяльності. Реалізація вище перелічених етапів на міжнародному рівні характеризує міжнародну інвестиційну діяльність.

Узагальнивши усе викладене, пропонуємо уточнене визначення поняття "міжнародна інвестиційна діяльність держави", яке, на нашу думку, необхідно розглядати як сукупність послідовних взаємопов'язаних дій (етапів) її суб'єктів щодо вибору форм, видів і об'єктів міжнародного інвестування, мобілізації ресурсів та трансформації їх в інвестиції задля отримання прибутку чи іншого корисного ефекту (див. рис. 1).

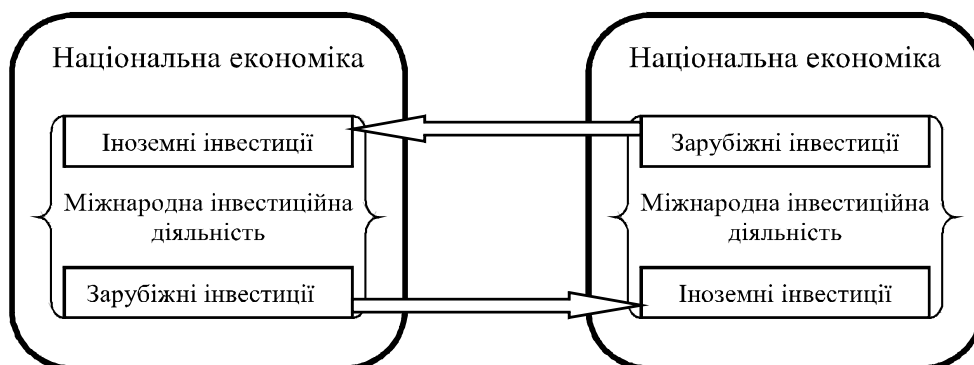

Рис. 1. Схема міжнародної інвестиційної діяльності держави

Головними суб'єктами інвестиційної діяльності, що приймають рішення про вкладення майнових чи інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування, є інвестори, яких можна класифікувати за різними ознаками, зокрема за організаційно-правовою формою, за напрямом основної діяльності, за формою власності, за характером інвестиційної поведінки, залежно від цілей інвестування, за належністю до резидентів [13, с. 23].

Учасниками інвестиційної діяльності, відповідно до чинного законодавства [9], можуть бути громадяни і юридичні особи України та інших держав, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або на підставі доручення інвестора.

Об'єктами інвестиційної діяльності можуть бути будь-яке майно, в тому числі основні фонди й обігові кошти в усіх галузях та сферах національної економіки, цінні папери, цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, інші об'єкти власності, а також майнові права. Забороняється інвестувати в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України [8], а також порушує права та інтереси громадян, юридичних осіб і держави, що охороняються законом.

У процесі управління інвестиційною діяльністю важливе значення має класифікація інвестицій, що дає змогу цілеспрямовано впливати на об'єкт управління і здійснювати оптимальний вибір управлінського інструментарію відповідно до виділених у ньому ознак. Так, поділ інвестицій на окремі класифікаційні групи дає змогу менеджерам заздалегідь визначити приблизний обсяг передінвестиційних досліджень, а також правильно сформулювати цільові настанови, необхідні для ранжування численних альтернативних проєктів за ступенем їх значущості в процесі складання інвестиційного бюджету на середньострокову і довгострокову перспективу.

Класифікація інвестицій проводиться на різних засадах, що визначаються цілями і завданнями управління. Найбільш поширеною в економічній літературі [7, 11-13, 15, 18, 19, 21-23] є класифікація інвестицій за об'єктами вкладення коштів, періодом інвестування, формою власності інвесторів, регіональною ознакою, ступенем надійності, характером участі іноземного інвестора в інвестиційному процесі, відповідно до корпоративної стратегії, залежно від цілей інвестування.

На нашу думку, дану класифікацію можна застосувати також і до міжнародних інвестицій, доповнивши перелік найважливіших її критеріїв такими позиціями (рис. 2):

- за інституційною ознакою інвестиції доцільно поділяти на банківські, інвестиції небанківських фінансових установ (страхових, інвестиційних компаній, пенсійних фондів тощо), інвестиції міжнародних фінансових організацій, інвестиції державних органів та інвестиції транснаціональних корпорацій.
- за сферами використання інвестиції необхідно поділяти на:
 - *економічні* – інвестиції, щокладаються у підприємницьку діяльність з метою отримання прибутку;
 - *політичні* – інвестиції, пов'язані із утриманням управління політичних партій і матеріальним забезпеченням управлінських функцій, проведенням передвиборних компаній;

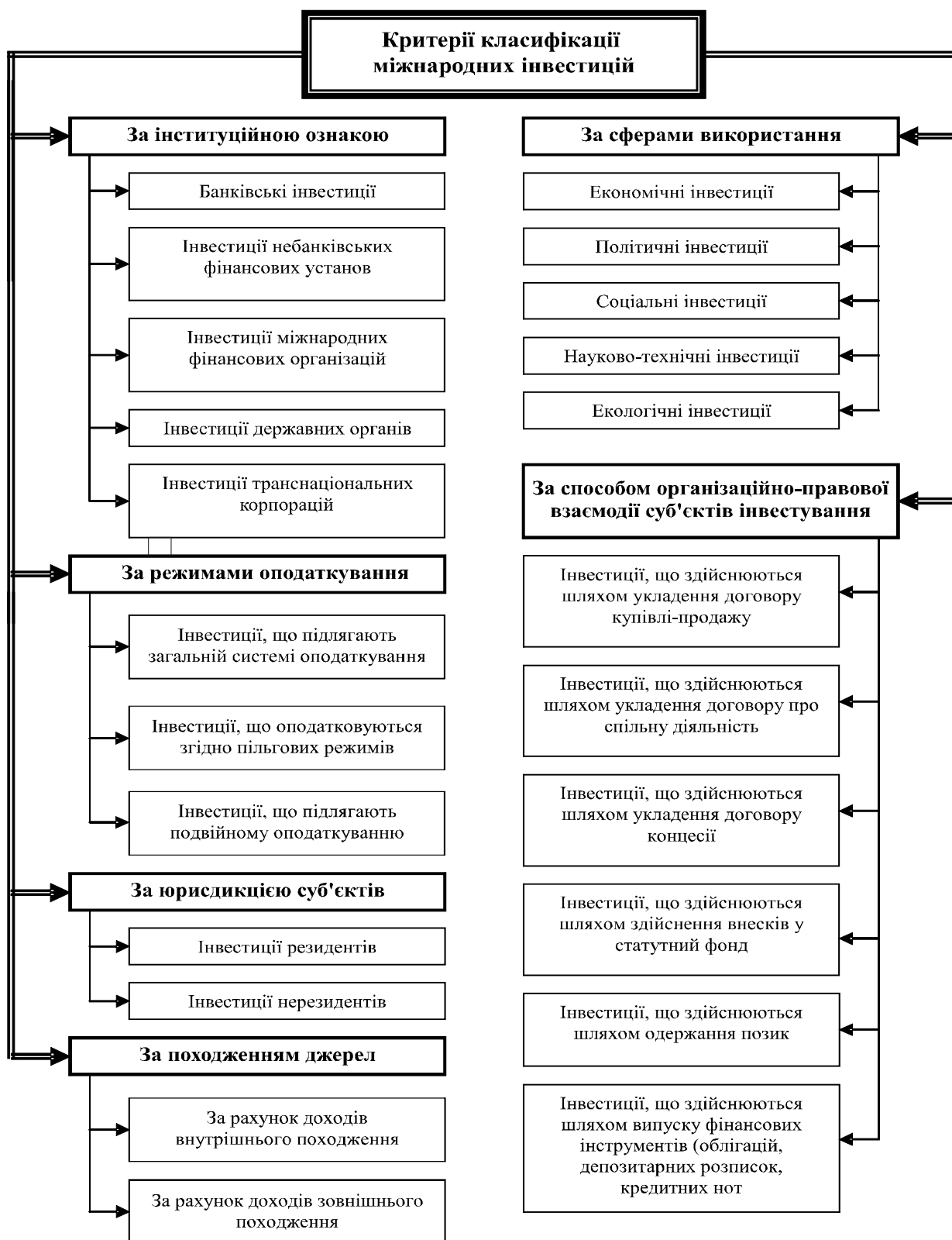

Рис. 2. Схема класифікації міжнародних інвестицій

- *соціальні* – інвестиції, які передбачають вкладення коштів на утримання соціальної сфери: освіти, культури, охорони здоров'я, фізичного виховання, комунального господарства тощо;
- *науково-технічні* – інвестиції у проекти, пов'язані з модернізацією, реконструкцією техніки, обладнання і впровадженням нових технологій;
- *екологічні* – інвестиції, спрямовані у створення і підтримку відповідних санітарно-гігієнічних та екологічних умов життя суспільства, уникнення погіршення екологічної ситуації внаслідок реалізації інвестиційних проектів.

- за юрисдикцією суб'єктів міжнародні інвестиції можна класифікувати на інвестиції резидентів та інвестиції нерезидентів;
- за походженням джерел міжнародних інвестицій – такі, що здійснюються за рахунок доходів внутрішнього походження та за рахунок доходів зовнішнього походження;
- за способами організаційно-правової взаємодії суб'єктів інвестування міжнародні інвестиції доцільно класифікувати на такі, що здійснюються через укладання договорів: купівлі-продажу між резидентом і нерезидентом, про спільну діяльність, концесії, здійснення внесків у статутний фонд, отримання позик, випуску облігацій, депозитарних розписок, кредитних нот.

При цьому, депозитарні розписки являють собою права на акції іноземної компанії, які вільно обертаються на ринку тієї країни чи регіону, відповідно до законодавства і у валюті яких такий випуск був здійснений. Акції, під які випускаються розписки, знаходяться на спеціальному рахунку у зберігача цінних паперів, який уповноважений банком-депозитарієм розписок [4, с. 51].

Емітентом кредитних нот (Credit linked notes – CLN) виступають західні банки з високим кредитним рейтингом, які видають компаніям-позичальникам кредит і одночасно серед своїх клієнтів-інвесторів розміщують кредитні ноти, забезпечені платежами по кредиту [20, с. 25].

За режимами оподаткування інвестиції можна поділити на такі, що підлягають загальній системі оподаткування, оподатковуються згідно з пільговими режимами або підлягають подвійному оподаткуванню.

Підсумовуючи результати дослідження, можемо зауважити таке.

Серед вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів і юристів, які досліджують інвестиції та інвестиційну діяльність, немає єдиного погляду щодо визначення цих понять. Враховуючи різні їх модифікації, переваги та недоліки найбільш обґрунтованим та комплексним вважаємо трактування "інвестицій" як цінностей, що вкладаються у розвиток людських ресурсів чи в об'єкти будь-якої діяльності з метою досягнення економічного, соціального, науково-технічного та інших ефектів.

Міжнародну інвестиційну діяльність пропонуємо розглядати як сукупність послідовних взаємопов'язаних дій (етапів) її суб'єктів щодо вибору форм, видів і об'єктів міжнародного інвестування, мобілізації ресурсів та трансформації їх в інвестиції задля отримання прибутку чи іншого корисного ефекту.

У процесі організації інвестиційної діяльності важливе значення має класифікація інвестицій, яка здійснюється на різних засадах, залежно від цілей і завдань управління. Запропонована класифікація міжнародних інвестицій за інституційною ознакою, сферами використання, юрисдикцією суб'єктів, походженням джерел міжнародних інвестицій, способами організаційно-правової взаємодії суб'єктів інвестування та режимами оподаткування істотно доповнює уже існуючі і дає змогу більш детально проаналізувати особливості та специфіку інвестиційної діяльності відповідно до зазначених критеріїв, що сприятиме всебічному і комплексному дослідженню процесів міжнародного інвестування.

Література

1. Алексєнко Л.М., Олексєнко В.М., Юркевич А.І. Економічний словник: банківська справа, фондовий ринок (українсько-англійсько-російський тлумачний словник). – К.: Вид. дім "Максимум"; Тернопіль: "Економічна думка", 2000. – 592 с.

2. **Банківська енциклопедія**/ Під ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Мороза. – К.: ЕЛЬ-ТОН, 1992. – 330 с.
3. **Гитман Л., Джонк М.** Основы инвестирования/ Пер. с англ. – М.: Дело, 1999. – 1008 с.
4. **Докопалкин И.** АдэРология// Бизнес. – 11 апреля 2004 г, № 15. – С. 51-52.
5. **Долан Э. Дж., Линдсей Д.** Рынок: Макроэкономическая модель/ Пер. с англ. В. Лукашевича и др./ Под общ. ред. Б. Лисовика и В. Лукашевича. – СПб., 1992.
6. **Економіка підприємства**/ За ред. О.Ф. Покропивного. – К.: "Хвиля-Прес", Донецьк: МП "Поиск", 1995. – 400 с.
7. **Ендовицкий Д.А.** Комплексный анализ и контроль инвестиционной деятельности: методология и практика: Монография/ Под. ред. проф. Л.Т. Гиляровской. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 400 с.
8. **Закон України "Про екологічну експертизу"** від 09.02.1995 р., № 45/95-ВР.
9. **Закон України "Про інвестиційну діяльність"** від 18.09.1991 р., № 1560-ХІІ зі змінами та доповненнями.
10. **Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств"** від 28.12.1994 р., № 334/94-ВР зі змінами та доповненнями.
11. **Иванов Г.И.** Инвестиции: сущность, виды, механизмы функционирования/ Серия "Учебники, учебные пособия", Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 352 с.
12. **Иголина Л.Л.** Инвестиции/ Под ред. д-ра екон. наук, проф. В.А. Слепова. – М.: Юрист, 2002. – 480 с.
13. **Инвестиции**/ Под ред. В.В. Ковалева, В.В. Иванова, В.А. Лялина – М.: ООО "ТК Велби", 2003. – 440 с.
14. **Карлоф Б.** Деловая стратегия/ Пер. с англ. – М.: Экономика, 1991.
15. **Крупка М.І.** Фінанси і підприємництво в Україні на межі тисячоліть: Монографія – Львів: Діалог, 1997. – 272 с.
16. **Крутик А.Б., Никольская Е.Г.** Инвестиции и экономический рост предпринимательства. – Серия "Учебники для вузов. Специальная литература": Монография. – СПб.: Изд-во "Лань", 2000. – 544 с.
17. **Макконелл К.Р., Брю С.Л.** Экономикс: Принципы, проблемы и политика. В 2-х т./ Пер. с англ. 11-го изд, т. II – М.: Республика, 1992.
18. **Михасюк І., Мельник А., Крупка М., Залога З.** Державне регулювання економіки/ За ред. д-ра екон. наук, проф., акад. АН Вищої школи України І.Р. Михасюка/ Львівський національний університет ім. Івана Франка. – Львів: Українські технології, 1999. – 640 с.
19. **Пересада А.А.** Управління інвестиційним процесом: Монографія – К.: Лібра, 2002. – 472 с.
20. **Рубан А.** Ноты для банкиров// Инвестгазета. – 20 декабря 2005 г, № 51 (528). – С. 25.
21. **Татаренко Н.О., Поручник А.М.** Теорії інвестицій. – К.: КНЕУ, 2000. – 160 с.
22. **Фоломьев А.Н., Ревазов В.Г.** Инновационное инвестирование. – СПб.: Наука, 2001. – 184 с.
23. **Черваньов Д.М.** Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств. – К.: Знання – Прес, 2003. – 622 с.
24. **Черваньов Д.М., Нейкова Л.І.** Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України: Монографія. – К.: Т-во "Знання", КОО, 1999. – 514 с.
25. **Шарп У., Алесандер Г., Бэйли Дж.** Инвестиции/ Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1999. – XII. – 1028 с.

УДК 339.727.22(477)+330.322.2

*Асист. Н.М. Заярна;
студ. І.Д. Крента – Львівська КА*

ШЛЯХИ ТА НАПРЯМИ АКТИВІЗАЦІЇ ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Проаналізовано обсяг і джерела надходження прямих іноземних інвестицій в економіку України, а також розглянуто деякі аспекти законодавства України щодо захисту іноземного інвестора, окреслено основні проблеми, шляхи та напрями активізації інвестиційних процесів.